

Seminář k Proměnám společností pozdní doby (seminář)

Hodinová dotace: 0/2

Kód v SIS: [ASG500102](#)

Semestr a rok realizace: ZS 2022

Název kursu v SIS: Seminář k Proměnám současných společností

Anotace:

Předmět slouží jako specifický doplněk k přednášce Proměny současných společností, v němž si studenti prohlubují a rozšiřují znalosti, koncepty a perspektivy, s nimiž se seznámili v přednášce, a to především prostřednictvím aplikace probraných perspektiv na vlastní vybrané téma, kdy je jedna z realizovaných aplikací v průběhu semináře rozpracována do podoby závěrečné seminární práce.

Cílem semináře je umožnit studentům ve vazbě na vlastní téma diskutovat společenské, epistemologické a sociologické posuny, které problematizují koncepty a kategorie, vytvořené sebereflexí společností ve XX. století. Kurs tak má lépe připravit absolventy magisterského studia na hlubší heuristickou práci s aktuálními společenskými tématy. Smyslem semináře je dát studentům prostřednictvím strukturované diskuse příležitost vyhledávat k tématům další zdroje, přebírat odpovědnost za průběh semináře a iniciovat diskuse, ideálně založené na aktuálním výzkumu a vlastní odborné profilaci studenta.

V průběhu předmětu studenti s využitím studijní literatury zpracovávají teoretickou seminární práci, jejímž obsahem je konfrontace klasického uchopení tématu s aktuálními posuny v realitě či reflexi posuzovaného tématu v kontextu vybrané optiky prodiskutované v částech semináře zaměřených na aplikaci na vlastní téma.

Po absolvování tohoto semináře budou studenti magisterského studia lépe připraveni na práci s novými společenskými posuny a jejich aktuální sociologickou reflexí, a to jak teoreticky, tak v praktickém výzkumu. Seminář poskytuje prostor pro aktivní účast, samostatnou práci a kritické myšlení, které jsou klíčové pro další profesní rozvoj absolventů magisterského programu sociologie.

Atestace:

Student získá atestaci při splnění následujících podmínek:

- a) průběžná aktivní účast na seminářích
- b) odevzdání závěrečné seminární práce v termínu a její následná akceptace vyučujícím
- c) vypracování dvou zpětných vazeb na přiřazené práce kolegů v daném termínu

Průběžná aktivní účast je splněna při aktivní účasti na seminářích a včasném zaslání alespoň sedmi přípravných vazeb k semináři. Přípravné vazby k semináři sestávají vždy ze dvou částí, z kritické zpětné vazby na přednáškovou část a z krátkého textu, který sestává např. z aplikace přednášené optiky na vlastní téma, vlastní předběžnou pozici k tématu, atp. Zadání na přípravnou vazbu bude zpřístupněno v moodle vždy alespoň s týdenním předstihem. V případě, že student z doložených vážných důvodů zmešká jeden nebo dva úkoly, může nahradit tyto vypracováním náhradní poziční práce za každý nerealizovaný úkol.

Seminární práce má formu odborného *teoretického* textu o rozsahu 4-8 normostran, v němž student/ka pomocí *kritického čtení a konfrontace primární odborné literatury* konfrontuje klasické uchopení vybraného tématu s aktuálními posuny v realitě či reflexi posuzovaného tématu, a to v kontextu vybrané optiky prodiskutované v částech semináře zaměřených na aplikaci na vlastní téma. Práce tedy má odpovídat základní optice předmětu, tj. má posoudit aktuální platnost, využitelnost, relevanci, či proměnu sledované skutečnosti, která se určitým způsobem usadila v sociologické reflexi XX. století, přičemž se ale lze domnívat, že určité stavební kameny tohoto usazení již přestávají být platné.

Odevzdaný text musí být souvislým textem neděleným do kapitol, respektující následující strukturu:

- 1) Uvedení čtenáře do tématu a vysvětlení jeho dnešní sociologické a společenské relevance. Téma musí být dostatečně obecné, aby umožňovalo zpracování formou teoretického textu a současně dohledání klasického textu k dané problematice.
- 2) Představení klasického uchopení tématu. Klasickým se zde myslí v dané odborné diskusi respektované a odkazované uchopení tématu, které je dodnes, nebo alespoň bylo ve své době odborně významnou publikací.
- 3) Poukázání na nedostatečnost využití klasického uchopení tématu v současnosti či na přínosnost zaměření se na aspekt problematiky, v obojím případě však vycházející z aplikace zvolené optiky na dané téma, a to s využitím alespoň tří odborných zdrojů, přímo se věnujících danému tématu a/nebo využívajících zvolenou optiku.
- 4) Závěr, co z konfrontace vyplývá, včetně formulace výzkumné otázky/-ek pro další výzkum v oblasti. V každém případě musí práce končit *vyvozením závěru* či vlastního stanoviska *z předchozího textu* (tj. závěr a předchozí text musí být logicky provázané).

Nesmí se jednat o referát na jednu knihu, taktéž vrácené k přepracování nebo hůře hodnocené budou práce, vycházející ve většině textu z jednoho či dvou děl. Přijaty také nebudou práce empirické, metodologické a práce řešící lokalizovaný problém (např. bezdomovectví v ČR, sociální hnutí v Argentině). Lokalizované problémy samozřejmě mohou být využity k ilustraci či jako součást širší argumentace. Není přípustné psát práci převážně na základě neoborných zdrojů.

Práce musí obsahovat úvodní stranu se jménem autora a názvem práce, na konci semestrální práce musí být uveden seznam použité literatury. Odkazy v textu a seznam použité literatury musí být jednotné dle vybraného citačního stylu, doporučuje se APA (další možné jsou Harvard, MLA a ČSÚ, pokud nebude uvedena APA, musí být zvolený citační styl uveden na titulní straně). Není možné odevzdat práci, jejíž text tvoří součást diplomové práce či práce do jiného předmětu. Práci student odevzdává v editovatelném souboru *.doc, *.docx, *.odt nebo *.rtf, a to v názvu Příjmenístudenta/ky_strucnynazev.*. Plagiátorství bude postoupeno vedení katedry a případně etické komisi FF UK. Každé odevzdání seminární práce je počítáno jako jeden termín zkoušky (tj. student může práci přepracovat max. dvakrát). Do počtu 4-8 normostran se nezapočítává titulní strana a seznam literatury.

Termínem odevzdání práce je středa 10. ledna. Termínem odevzdání dvou zpětných vazeb je středa 17. ledna. Vzhledem k návaznosti odevzdání na hodnocení práce od kolegů není možné odevzdat práci později, proto se studentům doporučuje v případě očekávaných komplikací s termínem odevzdání práci naplánovat si raději odevzdání práce před Vánoci! V případě, že práce nebude ohodnocena jako dostatečná, může student/ka práci opravit na základě poskytnuté zpětné vazby. Každé odevzdání práce se počítá jako jeden termín zkoušky, seminární práci tedy lze odevzdat maximálně třikrát. Na zpětnou vazbu druhého nebo třetího odevzdání semestrální práce má vyučující jeden kalendářní měsíc.

V případě nejistoty konzultujte!

Plánovaný harmonogram kursu:

1. Informační schůzka, diskuse k tematické profilaci studentů – 5.10.
12.10. výuka odpadá
2. Sociologie v současném světě (bezmoc sociologů?) – 19.10.
26.10. výuka odpadá
3. Sociální fragmentace dnes - otázky pro sociologickou analýzu (syntéza evidence) – 2.11.
4. Příprava na seminární práci I: klasická pojetí tématu – 9.11.
5. Globalizace/sociální prostor jako sociologická perspektiva (aplikace na vlastní téma) – 16.11.
6. Současná teorie kapitálů (aplikace na vlastní téma) – 23.11.
7. Příprava na seminární práci II: současné transformace tématu – 30.11.
8. Gender jako sociologická perspektiva (aplikace na vlastní téma) – 7.12.
9. Teoretické vědění v každodennosti (aplikace na vlastní téma) – 14.12.
10. Teorie sítí aktérů (aplikace na vlastní téma) – 21.12
11. Postkolonialismus jako sociologická perspektiva (aplikace na vlastní téma) – 4.1.
12. Kolokvium - prezentace seminárních prací – 18.1.

Literatura:

Studijní literatura se vzhledem k založení předmětu jednak skládá z literatury odpovídající konkrétnímu zaměření dané části semináře, často vycházející z rešerše studentů, a jednak se kryje s literaturou přednášky *Proměny současných společností*:

- Bijker, W. E., Hughes, T. P., & Pinch, T. (Eds.). (1987). *The Social Construction of Technological Systems: New Directions in the Sociology and History of Technology*. Cambridge, Massachusetts: MIT Press.
- Bourdieu, P. (2000). *Nadvláda mužů*. Praha: Karolinum.
- Calhoun, C. (2007). *Nations matter: Culture, history and the cosmopolitan dream*. London: Routledge.
- Castells, M. (2000). *The Information Age: Economy, Society and Culture; Volume I: The Rise of the Network Society* (2nd Ed.). Oxford: Blackwell.
- Dreyfus, H. L., & Rabinow, P. (2000) *Michel Foucault: za hranicemi strukturalismu a hermeneutiky*. Praha: Herrmann & synové.
- Foucault, M. (2003). *Myšlení vnějšku*. Praha: Herrmann & synové.
- Giddens, A. (1998). *Důsledky modernity*. Praha: Svojtka & Co, SLON.
- Liotard, J.-F. (1993). *O postmodernismu*. Praha: Filosofia.
- Marcuse, H. (1991). *Jednorozměrný člověk*. Praha: Naše vojsko.
- Roszak, T. (2005). *Kde končí pustina: Politika a transcendence v postindustriální společnosti*. Praha: Prostor.
- Sassen, S. (2007). *Sociology of Globalization*. New York: W.W. Norton.
- Sassen, S. (2014). *Expulsions: Brutality and Complexity in the Global Economy*. Cambridge, Mass.: The Belknap Press of Harvard University Press.
- Touraine, A. (1969). *La société post-industrielle*. Paris: Denoël.
- Touraine, A. (2007). *A new paradigm for understanding today's world*. Cambridge: Polity.